

KOMISIJAS LĒMUMS**(2005. gada 21. jūnijs)****par māļputnu un savvaļas putnu gripas apsekošanas programmām, kas jāīsteno dalībvalstīm***(izziņots ar dokumenta numuru K(2005) 1827)***(Dokuments attiecas uz EEZ)****(2005/464/EK)**

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

epidēmijas gadījumā māļputnu populācijā. Tomēr tas nedod iespēju regulāram šīs slimības apsekojumam māļputnos un savvaļas putnos.

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

- (4) Atbilstoši tam, Komisijas Lēmumi 2002/649/EK⁽³⁾ un 2004/111/EK⁽⁴⁾ paredzēja, ka dalībvalstīm Komisijai jāiesniedz putnu gripas novērošanas programmas.

ņemot vērā Padomes 1990. gada 26. jūnija Lēmumu 90/424/EEK par izdevumiem veterinārijas jomā⁽¹⁾, jo īpaši tā 20. pantu,

- (5) Komisijas Lēmumi 2002/673/EK⁽⁵⁾ un 2004/630/EK⁽⁶⁾ apstiprināja dalībvalstu iesniegtās programmas par putnu gripas novērošanu māļputnu un savvaļas putnu populācijās šo programmu darbības laika ietvaros.

tā kā:

- (1) Lēmums 90/424/EEK paredz Kopienas finanšu ieguldījumu tehniskiem un zinātniskiem pasākumiem, kas nepieciešami Kopienas veterināro tiesību aktu un tās veterinārās izglītības un apmācības pilnveidošanai.

- (2) Dzīvnieku labturības un veselības zinātniskā komiteja savā 2000. gada 27. jūnija ziņojumā ieteica, ka vajadzīga māļputnu un savvaļas putnu apsekošana sakarā ar putnu gripu, jo īpaši nosakot infekcijas izplatību ar putnu gripas H5 un H7 vīrusu apakštīpiem.

- (3) Padomes 1992. gada 19. maija Direktīva 92/40/EEK, ar ko ievieš Kopienas pasākumus putnu gripas kontrolei⁽²⁾, nosaka Kopienas pasākumus, kas jāīsteno putnu gripas

- (6) Šo apsekojumu laikā tika atklāts, ka vairākās dalībvalstīs eksistē dažādi H5 un H7 putnu gripas vīrusu paveidi. Lai gan pašreizējā putnu gripas vīrusu izplatība uzskatāma par visai zemu, ir svarīgi turpināt un uzlabot novērošanu, lai labāk izprastu mazpatogēnu putnu gripas vīrusu epidemioloģiju un novērstu šo vīrusu nekonstatētu cirkulāciju māļputnu populācijās. Apsekojumu rezultāti dalībvalstīs ir bijuši ļoti derīgi, lai uzraudzītu tādu putnu gripas vīrusu paveidu eksistenci, kas varētu radīt nopietnu risku, pārvēršoties virulentākā formā. Ņemot vērā iegūtos rezultātus un pašreizējo slimības situāciju Kopienā, ir lietderīgi palielināt Kopienas kopīgo ieguldījumu, lai pastiprinātu novērošanu.

- (7) Attiecīgi dalībvalstīm jāiesniedz Komisijai apstiprināšanai savas putnu gripas apsekojumu programmas, lai nodrošinātu Kopienas finanšu palīdzību.

⁽¹⁾ OV L 224, 18.8.1990., 19. lpp. Lēmumā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/99/EK (OV L 325, 12.12.2003., 31. lpp.).

⁽²⁾ OV L 167, 22.6.1992., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 806/2003 (OV L 122, 16.5.2003., 1. lpp.).

⁽³⁾ OV L 213, 9.8.2002., 38. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 32, 5.2.2004., 20. lpp. Lēmums grozīts ar Lēmumu 2004/615/EK (OV L 278, 27.8.2004., 59. lpp.).

⁽⁵⁾ OV L 228, 24.8.2002., 27. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2003/21/EK (OV L 8, 14.1.2003., 37. lpp.).

⁽⁶⁾ OV L 287, 8.9.2004., 7. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2004/679/EK (OV L 310, 7.10.2004., 75. lpp.).

- (8) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pastāvīgās pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komitejas atziņumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Līdz 2005. gada 30. jūnijam dalībvalstis iesniedz Komisijai apstiprināšanai savas programmas par putnu gripas apsekojumu veikšanu mājputnu un savvaļas putnu populācijās saskaņā ar pielikumā minēto.

2. pants

Kopienas finanšu ieguldījums 1. pantā paredzētajiem pasākumiem ir 50 % no izmaksām, kas rodas dalībvalstīs, visām dalībvalstīm kopā nepārsniedzot maksimālo summu EUR 1 200 000.

3. pants

Maksimālās šo pārbaūžu izmaksas nepārsniedz:

- a) *ELISA* tests: EUR 1 par vienu pārbaudi;
- b) agalgēla imūndifūzijas tests: EUR 0,6 par vienu pārbaudi;
- c) *HI* tests H5/H7 pārbaudei: EUR 4 par vienu pārbaudi;
- d) vīrusu izolācijas tests: EUR 30 par vienu pārbaudi.

4. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2005. gada 21. jūnijā

Komisijas vārdā —
Komisijas loceklis
Markos KYPRIANOU

PIELIKUMS

Mājputnu un savvaļas putnu uzraudzības programmas attiecībā uz putnu gripu, ko dalībvalstis īsteno 2005. un 2006. gadā

A. MĒRĶI

1. Putnu gripas H5 un H7 paveidu vīrusu ietekmes novērtēšana uz dažādām mājputnu sugām, atkārtotot iepriekšējos Lēmumos 2004/111/EK un 2004/630/EK paredzētos skrīninga pārbaudījumus pārveidotā un mērķtiecīgākā veidā.
2. Putnu gripas novērojumu brīvprātīga turpināšana savvaļas putnu populācijās. Šādu novērojumu rezultāti sniegs vērtīgu informāciju agrīnās brīdināšanas sistēmai par vīrusu celmiem, kas mājputnu fermās varētu parādīties no savvaļas putniem.
3. Apzināšanās nostiprināšana par putnu gripas draudiem, ko mājputnu veselībai izraisa savvaļas putni.
4. Ar cilvēku veselību un veterināriju saistītu pasākumu tīkla veidošana gripas novērošanai.

B. VISPĀRĒJAS PRASĪBAS UN KRITĒRIJI MĀJPUTNU APSEKOJUMIEM

1. Paraugu analīzei jāaptver katrai mājputnu kategorijai nepieciešamo atbilstošu ražības periodu. Piemēram, daudzās dalībvalstīs ap Ziemassvētkiem tiek kauti daudzi mājputni (īpaši tītari un zosis). Paraugu analīzei jābeidzas līdz 2006. gada 31. janvārim.
2. Galīgā apsekojuma rezultātu iesniegšanas termiņš ir 2006. gada 31. marts.
3. Paraugu pārbaude notiek dalībvalstu valsts laboratorijās (VL), kas paredzētas putnu gripas izpētei, vai citās laboratorijās, kuras ir akreditējušas kompetentas iestādes un kontrolē VL.
4. Visus rezultātus (kā seroloģiskus, tā arī virusoloģiskus) nosūta Kopienas References laboratorijai (KRL) to apstrādei. Jānodrošina laba informācijas plūsma. KRL nodrošina tehnisku atbalstu un uztur palielinātu diagnostisko reaģentu krājumu. Lai nodrošinātu datu vienlīdzību, KRL piegādā VL apsekojumam nepieciešamos antigēnus.
5. Saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem visus putnu gripas (PG) vīrusu izolātus nogādā KRL. Atbilstoši Direktīvai 92/40/EEK vīrusa H5/H7 paveidus nogādā nekavējoties, veicot tiem standarta identifikācijas testus (nukleotīdu sekvencēšanu/IVPI). Turklāt KRL pieprasa, lai H5 un H7 pozitīvie serumi, kuri iegūti no zosveidīgajiem putniem, tiktu iesniegti "anonīmā veidā", lai veidotu arhīvu, kas veicinātu turpmākās pārbaudes.
6. Visus pozitīvos konstatējumus pārbauda retrospektīvi saimniecībā, un šīs pārbaudes secinājumus iesniedz Komisijai un KRL.
7. KRL nodrošina īpašus protokolus, kurus pievieno KRL nosūtāmajam materiālam, un tabulas, kas paredzētas apsekojumu datu apkopošanai. Šajās tabulās norāda laboratorisko pārbaūžu metodes. Noteiktās tabulas izmanto, iesniedzot kopīgu dokumentu par rezultātiem.
8. Asins paraugus seroloģiskai izmeklēšanai no vismaz 5 līdz 10 putniem (atskaitot pīles, zosis un paipalas) savāc no visām mājputnu sugām, ieskaitot tās, kas tiek audzētas brīvas turēšanas apstākļos vienā saimniecībā, un no dažādām novietnēm, ja saimniecībā ir vairāk par vienu novietni.

9. Paraugu ņemšanu stratificē pa visu dalībvalsts teritoriju, lai paraugus varētu uzskatīt par visu dalībvalsti pārstāvošiem, ņemot vērā:
- saimniecību skaitu, no kurām ņem paraugus (atskaitot pīles, zosis un tītarus); to skaits jānosaka tā, lai nodrošinātu vismaz vienas inficētas saimniecības identifikāciju, ja inficēto saimniecību izplatība ir vismaz 5 % ar 95 % ticamības intervālu; (sk. 1. tabulu), un
 - putnu skaitu, no kuriem ņemami paraugi katrā saimniecībā, kas jānosaka tā, lai nodrošinātu 95 % iespējamību identificēt vismaz vienu putnu ar pozitīvu rezultātu, ja seropozitīvo putnu skaits ir ≥ 30 %.
10. Paraugu ņemšanā arī jāņem vērā, ka:
- īpaša uzmanība pievēršama ražošanas veidiem un to īpašajiem riskiem brīvas turēšanas apstākļos un ārpus telpām turētajiem putniem, turklāt ņemot vērā arī citus faktorus, piemēram, dažāda vecuma putnu klātbūtni, virszemes ūdeņu izmantošanu, relatīvi ilgāku dzīves ciklu, vairāku sugu klātbūtni saimniecībā vai citus attiecīgus faktorus;
 - paraugu ņemšanai pakļautajās tītaru, pīļu un zosu audzēšanas saimniecībās putnu skaits jānosaka tā, lai nodrošinātu vismaz vienas inficētas saimniecības identifikāciju, ja inficēto saimniecību izplatība ir vismaz 5 % ar 99 % ticamības intervālu (sk. 2. tabulu);
 - ja dalībvalstī ievrojams skaits saimniecību ražo skrējējputnus un paipalas, tie jāiekļauj programmā. Attiecībā uz paipalām paraugu ņemšanai jāpakļauj vienīgi pieauguši (vai perējoši) šķirnes īpatņi;
 - paraugu ņemšanas laikam jāsakrīt ar ražošanas sezonas laiku. Tomēr, ja nepieciešams, paraugu ņemšanu vietējā līmenī var pielāgot citiem konkrētiem laikposmiem, kuru laikā citu mājputnu vīrusu saimniekorganismu klātbūtne saimniecībā var radīt lielāku slimības ievazāšanas risku;
 - dalībvalstīm, kam jāveic paraugu ņemšana Nūkāslas slimības atklāšanai, ir jāsaņem savs statuss, jo valstis, kurās nenotiek vakcinēšana pret Nūkāslas slimību, saskaņā ar Komisijas Lēmumu 94/327/EK ⁽¹⁾ var izmantot šos no vaislas saimēm ņemtus paraugus H5/H7 antivielu novērošanai.

1. tabula

Paraugu ņemšanai pakļauto saimniecību skaits katrā mājputnu kategorijai (izņemot tītaru, pīļu un zosu audzēšanas saimniecības)

Saimniecību skaits katrā mājputnu kategorijā katrā dalībvalstī	Saimniecību skaits, kurās jāņem paraugi
Līdz 34	Visas
35–50	35
51–80	42
81–250	53
> 250	60

2. tabula

Paraugu ņemšanai pakļauto tītaru, pīļu un zosu audzēšanas saimniecību skaits

Saimniecību skaits katrā dalībvalstī	Saimniecību skaits, kurās jāņem paraugi
Līdz 46	Visas
47–60	47
61–100	59
101–350	80
> 350	90

⁽¹⁾ OV L 146, 11.6.1994., 17. lpp.

C. ĪPAŠAS PRASĪBAS PUTNU GRIPAS INFEKCIJAS AR H5/H7 PAVEIDU VĪRUSIEM KONSTATĒŠANAI PĪLĒM, ZOSĪM UN PAIPALĀM

1. Asins paraugus seroloģiskai analīzei vēlams ņemt no putniem, kas tiek turēti atklātā laukā.
2. Seroloģiskai pārbaudei ņem 40 līdz 50 asins paraugus no katras izvēlētās saimniecības.

D. APSEKOJUMS PAR PUTNU GRIPAS IZPLATĪBU SAVVAĻAS PUTNOS

Dalībvalstīs, kurās uzraudzība attiecas arī uz savvaļas putniem, jāievēro šādas pamatnostādnes.

D.1. Apsēkojumu plānošana un īstenošana

1. Nepieciešama sadarbība ar putnu aizsardzības/novērošanas iestādēm un gredzenošanas centriem. Vajadzības gadījumā jāveic paraugu ņemšana, ko izdara attiecīgo grupu vai centru darbinieki, vai mednieki.
2. Iepriekšējo apsekojumu pieredze liecina, ka vīrusu izolācijas līmenis ir bijis ārkārtīgi zems, tāpēc paraugu ņemšanā lielākā uzmanība jāpievērš putniem, kas rudenī vai agrīnā ziemā migrē dienvidu virzienā.

D.2. Paraugu ņemšanas metodika

1. Virusoloģiskai izmeklēšanai jāņem kloākas nokasījumi. Vislabākie panākumi iespējami, apsekojot augsti uzņēmīgas saimniekorganismu sugas, kurām ir biežāka saskare ar mājputniem (piem., meža pīles), kā arī "pirmā gada" putnus rudenī.
2. Paraugus jāņem no dažādām brīvī dzīvojošu putnu sugām. Galvenokārt paraugi jāņem no ūdensputniem un bridējputniem.
3. Uztriepes, kurās ir fekālijas, vai svaigas rūpīgi savāktas fekālijas jāņem no savvaļas putniem (kas ir noķerti slazdos, nometīti vai atrasti tikko nobeigušies).
4. Var apvienot līdz pieciem vienas sugas paraugiem. Īpaša uzmanība jāpievērš paraugu uzglabāšanai un transportēšanai. Ja nevar garantēt ātru nogādi laboratorijā 48 stundu laikā (transportlīdzeklī 4 °C temperatūrā), paraugus ir jāuzglabā un tad jātransportē, uzglabājot sausā ledū – 70 °C.

E. LABORATORIJAS PĀRBAUDES

Laboratorijas pārbaudes veic saskaņā ar diagnosticēšanas procedūrām, kas paredzētas putnu gripas (PG) apstiprināšanai un diferencētai diagnosticēšanai Direktīvas 92/40/EEK III pielikumā (ieskaitot no pīlēm un zosīm iegūto serumu izmeklēšanu ar hemaglutinācijas aizkavēšanas (HA) testa palīdzību). Tomēr, ja ir paredzētas laboratorijas pārbaudes, kas nav iekļautas Direktīvā 92/40/EEK vai nav aprakstītas "Pasaules dzīvnieku veselības organizācijas (OIE) Zemes rokasgrāmatā", dalībvalstīm ir jāiesniedz nepieciešamie validācijas dokumenti KRL vienlaikus ar savas programmas iesniegšanu Komisijā apstiprināšanai. Visi pozitīvie seroloģiskie konstatējumi jāapstiprina putnu gripas valsts laboratorijā ar hemaglutinācijas aizkavēšanas testu, izmantojot Kopienas References laboratorijas piegādātos noteiktos celmus:

- H5 a) sākotnēji testē, izmantojot *Duck/Denmark/64650/03 (H5N7)*;
- b) visus pozitīvos paraugus testē ar *Ostrich/Denmark/72420/96 (H5N2)*, lai iznīcinātu N7 savstarpēji reaģējošas antivielas;
- H7 a) sākotnēji testē, izmantojot *Turkey/England/647/77 (H7N7)*,
- b) visus pozitīvos paraugus testē ar *African Starling/983/79 (H7N1)*, lai iznīcinātu N7 savstarpēji reaģējošas antivielas.